

Milline on hea põhikool?

Ruth Ahven
Tartu Veeriku kooli direktor

Tutvustades Veeriku kooli tegemisi, tahaksin alustada selle kooli ajaloost. Veeriku kool on asutatud põhikoolina, sealjuures veel kakskeelse põhikoolina. Veeriku kooli avamine võimaldas Miina Härma gümnaasiumist kaotada piirkonnaklassid ja vähendada Tamme gümnaasiumi ruumikitsikust. Pikka aega jagasime koolimaja Täiskasvanute gümnaasiumiga. Lapsevanemad eelistasid täistsüklikooli, kuigi need, kelle lapsed olid meile jõudnud, hindasid kooli tegemisi kõrgelt ja olid kooliga rahul. Nõuti linnavalitsuselt Veeriku kooli jätkamist gümnaasiumina. Eelmise sajandi lõpus olid koolis isegi gümnaasiumi õpikud ja tegelesime gümnaasiumiks kasvamise ettevalmistamisega. Tagantjärele tarkusena tuleb tänada tollaegseid Tartu haridusjuhte, kes viimasel hetkel tõmbasid pidurit. Tartu koolivõrgu muutused ei tekita meie koolis pingeid ja me saame keskenduda kõige tähtsamale – noorte inimeste arengule. Meie õpilaste õppeedukuse kvaliteediprotsent on viimastel aastatel olnud üle 60, klassikursuse kordajaid praktiliselt pole ja kõik põhikooli lõpetanud jätkavad õpinguid (üle 80% gümnaasiumites).

Kui HO juhataja Riho Raave küsis oma esimesel külaskäigul meie kooli minult, mis iseloomustab head põhikooli, siis vastasin talle, et hea põhikool on selline, kus töötavad head **õpetajad**. Õpetaja on koolis keskne inimene, temast sõltuvad lapsevanemate rahulolu, õpilaste tulemused, koostöö koolisestest ja - väliste huvigruppidega, kooli maine, jne. Õpetaja hoiakud ja väärtushinnangud kanduvad kindlasti ka õpilastele.

Oma koolis oleme õpetajad kaasanud kooli juhtimisse, sest ainult siis, kui inimene saab ise otsuseid vastu võtta või kokkuleppeid sõlmida, on ta valmis neid ka täitma.

Kõik õpetajad kuuluvad ainekomisjonidesse ja ainekomisjonide juhid, sotsiaalpedagoog, koolipsühholoog, õppealajuhataja, huvijuht ja infojuht kuuluvad kooli juhtkonda. Seega on kõikidel võimalus ja kohustus kooli tegemistes kaasa rääkida. Kui esimese kooli sisehindamise aruande koostamist juhtisid direktor ja õppealajuhataja, siis sellel aastal oli see juba õpetajatest koosneva sisehindamiskomisjoni teha.

Siiani oleme suurt tähelepanu pööranud meeskonnakoolitustele, et kõik majas töötavad inimesed saaksid asjadest ühtmoodi aru, et oleks ühtne mõtteviis ja ühised eesmärgid. Erilist tähelepanu oleme pööranud ka kolleegilt õppimisele. Igale koolitusele järgneb analüüs ja tegevusplaan, kuidas kuuldut-nähtut oma igapäevatoos rakendada. Õpetajad saavad aega uut katsetada ja seejärel toimuvad lahtised tunnid, et kolleegid saaksid kogemusi vahetada ja analüüsida, miks ja mida kasutada. Hea kogemus võetakse kokku ühises vestlusingis.

Õppetöö ja kasvatustöö on tihedalt seotud huvitegevusega. Rohkem kui 84% õpilastest on kaasatud. Oleme seisukohal, et iga õpilane vajab positiivset eduelamust. Kui tal pole hiilgavaid õpivõimeid, siis võib ta tunda eduelamust ja koolirõõmu klassivälistes tegemistes. Mida rohkem on õpilased kaasatud huvitegevusse, seda vähem jääb neil aega olesklemiseks, *tšillimiseks* või *hängimiseks* ja väheneb risk mõnu- või sõltuvusainetega sinasõbraks saada. Huviringe juhatavad lisaks koolivälistele inimestele ka 22 õpetajat. Kõik kooli üritused toetavad õppekava täitmist. Huvitegevus annab hea võimaluse õpetajatel, õpilastel ja lapsevanematel koos ja ühiste eesmärkide nimel tegutseda. Selle käigus toimub ka kasvatustöö märkamatu, sest parim kasvatusmeetod on isiklik eeskuju.

Seadusest tulenevalt on kõik koolid kohustatud tegema **koostööd lapsevanematega**. Oleme pidanud lapsevanemaid kooli kõige suuremateks koostööpartneriteks, sest ilma nendeta poleks meil ju ka õpilasi, keda õpetada.

Oleme püüdnud arvestada lapsevanemate soove ja nendele vastu tulles on praegu meie koolis kaks õppesuunda – võõrkeeled ja loodus ning keskkond. Lapsevanemate sooviks oli, et laps saaks õppida midagi süvendatult. Loodus- ja keskkond on õppekavas sellised teemad, läbi mille on hea arendada erinevaid õpioskusi. Juba kolmandat aastat alustavad kõik meie õpilased 1. klassist inglise keele õpinguid keelekümbeluse metoodikat rakendades. On ju inglise keel muutunud seoses kuulumisega EL-i võõrkeelest töökeeleks. Samas pole me kaotanud võimalust õppida ka vene ja saksa keelt.

Selleks, et teada saada lapsevanemate seisukohti viime igal aastal alates 2005. aastast läbi rahuloluküsitlusi. On suur rõõm, et oma lapse kooliga on rahul enamik vastanutest. Lapsevanemad on kooli tegemistesse kaasatud erineval moel: nad annavad tunde, tutvustavad oma elukutset ja töökohta, osalevad klasside tegemistes, on istutanud kooli territooriumile puid-põõsaid, osalenud erinevates projektides, toetanud kooli heategevuses ja sponsoreerinud, olnud õpetajatele abiks koolivälistel üritustel (laulu- ja tantsupeod, spordivõistlused jne).

Kool omaltpoolt on püüdnud lapsevanemaid abistada erinevate koolitustega, kus aidatakse mõista tänapäeva noort, leitakse lahendusi erinevatele probleemidele ja õpitakse nägema kaasaegseid ohte. Aastatega on osalemine muutunud rohkearvulisemaks. Koolieelikute vanematega alustame koostööd juba sügisel. Õpetajad on kutsutud piirkonna lasteaedadesse rääkima, millele pöörata koolieelsel aastal erilist tähelepanu, kevadel toimub koolieelikutele ja lapsevanematele kooliga tutvumise õhtu.

Lapsevanemad on kaasatud ka kooli huvitegevusse, neil on võimalus koos lapsega osaleda huviringis (isad koos poegadega puutööd tegemas) või ühekordselt külastada mõnd ettevõtet (viltimine, kangastelgedel kudumine). Lapsevanemad on kaasa löönud õpetajate rahvatantsurühmas ja spordivõistlustel. Rohkearvuliselt osalevad lapsevanemad klassi- ja kooliüritustel: matkapäeval, jõuluüritustel, Jüriööjooksul, erinevatel kontsertidel ja aktustel. Ilusaks traditsiooniks on lastevanemate tänuüritus – vastuvõtt õppeaasta viimasel päeval kooli aulas nendele, kelle laps on kooliaasta lõpetanud kiituskirjaga või esindanud edukalt kooli erinevatel olümpiaadidel ja konkurssidel.

Oleme väärtustanud koostööd **teiste koolidega**: laululaagrid, rahvatantsulaagrid, matemaatika „Nupp nokib” viie kooli võistlus ja MHG õpilasvahetus 8.-9. klassi õpilastele, ohutu liiklemise üritused Tamme gümnaasiumiga, jõulu- ning liiklusüritused ümberkaudsete lasteaedadega.

Koostöös MHG-ga tekkis arusaam, et tegelikult teeme me oma koolis päris põhjalikku **väärtuskasvatustööd**. Meie õppe- ja huvitegevus ning kasvatustöö on tihedalt seotud väärtuskasvatusega.

Püüdsime leida vastuseid küsimusele, millised **on** ja ideaalis **võiksid olla** Veeriku kooli õpilased. Kaasasime vastuste leidmiseks õpilasi ja lapsevanemaid. Algus oli suhteliselt raske, saime väga erinevat tagasisidet. Moodustasime huvitatud õpetajatest väärtusarendustöörühma, mida hakkas juhtima koolipsühholoog. Viisime läbi lastevanemate koosolekuid, mõttetalguid, rühmatöid, klassijuhataja tunde jne. Tasapisi jõuti kõikides klassides ühiste väärtuste sõnastamiseni ja ühistes väärtustes kokku leppimiseni. Suur roll väärtusarendustöö tulemuslikkuses on koolipsühholoogil, kes on töösse kaasanud ka esimeste klasside õpilased. Läbi muinasjuttude sõnastavad nemad väärtused, mis vääriavad järgimist. Oleme jõudnud teadliku väärtuskasvatusega tegelemise faasi, oleme analüüsinud senitehtut ja seadnud eesmärgid edasiseks.

Loomulikult on meil kõvasti arenguruumi ja ikka ning jälle tuleb tõdeda, et ilma õpetajate ühisele eesmärgile suunatud tegevuseta, ilma lapsevanemate kaasamiseta, iga õpilase väärtustamiseta pole võimalik koolil areneda.

Tänastest õpilastest, nende teadmistest, väärtushoiakutest ja tegudest sõltub meie kõikide elu tulevikus.

Hea kool on kool, kuhu tahetakse tulla, kus valitseb koolirõõm.